

Εκκλησία και Διαδίκτυο: Μια εγκύκλιος της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Λειτουργία ιστοσελίδων εκ μέρους εκκλησιαστικών φορέων και εκ μέρους κληρικών και μοναχών» (15/1/2015).

Αριθμ. Πρωτ. 187

Διεκπ. 79

Αθήνησι 15η Ιανουαρίου 2015

Προς

την Ιεράν Αρχιεπισκοπήν Αθηνών και

τας Ιεράς Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος

Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος, κατά τας Συνεδριάς της 9ης Δεκεμβρίου 2014 και της 14ης Ιανουαρίου ε.ε., διεξήλθε το ζήτημα της δημιουργίας και τηρήσεως σελίδων στο διαδίκτυο (μέσα κοινωνικής δικτυώσεως ή και αυτοτελών ιστοσελίδων υπό διάφορες μορφές) επ' ονόματι Ενοριών. Παρίσταται πρόδηλο ότι η μέσω διαδικτύου απόπειρα ασκήσεως ποιμαντικής εκ μέρους των Εφημερίων, όσο καλοπροαίρετη και εάν είναι, δεν είναι δυνατόν να υποκαταστήσει την ζώσα, βιωματική σχέση των πιστών μεταξύ τους και με τον Εφημέριο εντός του πλαισίου της Ενορίας ως ενεργού κυττάρου της εκκλησιαστικής ζωής. Επιπλέον, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει μέσω της λειτουργίας τέτοιων ιστοσελίδων να δίδεται η

πλαστή εντύπωση, ακόμη και στους επισκεπτόμενους αυτές με ειλικρινές ενδιαφέρον, ότι η επίσκεψη σε ιστοσελίδες του είδους αναπληροί την συμμετοχή τους στην λειτουργική ζωή ή ότι αποτελεί είδος ή εκδήλωση πίστεως. Κατά το παρελθόν έχει παρατηρηθεί η λειτουργία ιστοσελίδων, ευτυχώς από ιδιώτες, με απομιμήσεις της ανθρώπινης ευλάβειας, που υπερέβησαν τα όρια και της γελοιότητας (π.χ. άναμμα online κεριού σε ιστοσελίδα).

Κατά συνέπεια, σελίδες Ενοριών στο διαδίκτυο δύνανται να λειτουργούν, εφ' όσον:

1. Έχει ληφθεί σχετική απόφαση του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Ενορίας για το άνοιγμα της διαδικτυακής σελίδας, η οποία περαιτέρω έχει εγκριθεί από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο.
2. Αποβλέπουν στην ενημέρωση του κοινού για την λειτουργική ζωή της Ενορίας (π.χ. πρόγραμμα ακολουθιών) και την εν γένει πνευματική ζωή και φιλανθρωπική δράση της (παρέχουν ενημέρωση για προγράμματα κατηχήσεως, εθελοντικής αιμοδοσίας, συγκέντρωση τροφίμων για συσσίτια, ενίσχυση του εθελοντισμού κ.λπ.) ή την ιστορία του οικείου Ναού. Προς τον σκοπό αυτό, επιτρέπεται και η δημοσίευση ή αναδημοσίευση δόκιμων θεολογικών κειμένων για τους ενδιαφερόμενους αναγνώστες (κειμένων ερμηνευτικών, κηρυγμάτων κ.λπ.).
3. Δεν προβαίνουν στην προσωπική προβολή λαϊκού ή κληρικού, ούτε στην προσβολή της τιμής και της υπολήψεως ουδενός προσώπου, λαϊκού ή κληρικού. Η ιστοσελίδα της Ενορίας οφείλει, όπως και η ίδια η Ενορία, να προαγάγει την εν

Αγίω Πνεύματι αγαπητική ενότητα όλων των μελών της και την ευχαριστηριακή συμμετοχή τους στο εκκλησιαστικό γεγονός υπό την ευλογία του οικείου Επισκόπου.

Οι ανωτέρω όροι ισχύουν, για την ταυτότητα του λόγου, και για την λειτουργία στο διαδικτυο σελίδων Ιερών Μονών, Ιερών Προσκυνημάτων, Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων κ.λπ. των Ιερών Μητροπόλεων.

Εκ δευτέρου, η Διαρκής Ιερά Σύνοδος εξήτασε το παρεμφερές ζήτημα της λειτουργίας προσωπικών σελίδων σε διαδικτυακά μέσα κοινωνικής δικτυώσεως και ιστοσελίδων από κληρικούς παντός βαθμού και μοναχούς. Ασφαλώς, κατά το Σύνταγμα η δημόσια έκφραση των στοχασμών και της γνώμης ως στοιχείο αναπτύξεως της προσωπικότητας και η συμμετοχή στην «κοινωνία της πληροφορίας» είναι κατοχυρωμένη για όλους (5, 5Α, 14 Συντ.), υπό τους περιορισμούς που περιγράφουν οι οικείες διατάξεις (μη παραβίαση των δικαιωμάτων των άλλων, του Συντάγματος, των χρηστών ηθών κ.λπ.).

Ήδη πολύ προ της επικρατήσεως των ιδεών του ευρωπαϊκού διαφωτισμού και της θεωρίας των ατομικών δικαιωμάτων, η διδασκαλία και το κανονικό δίκαιο της Εκκλησίας είχε θέσει στο επίκεντρο την ελευθερία επιλογής και λόγου του ανθρώπου.

Η αυτοπροαίρετη όμως προσέλευση στον Ιερό Κλήρο και τον Μοναχισμό συνεπάγεται όχι απλώς σειρά τυπικών υποχρεώσεων για τον προσερχόμενο και «ειδική κυριαρχική σχέση» του με τον τοπικό του Επίσκοπο, αλλά κυρίως συνειδητή και διαρκή προσπάθεια εκ βάθρων ανακαινίσεως της ζωής του.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι μοναχοί δεν επιτρέπεται να εκφράζονται, ακόμη και διά των μέσων του διαδικτύου, διά τρόπου ο οποίος τους οδηγεί στην αλλοτρίωση της ασκητικής τους υποσχέσεως και σε ανάμειξή τους σε εγκόσμιες μέριμνες, γεγονός που πλήττει την φύση του Μοναχισμού.

Παραλλήλως, τόσο οι μοναχοί όσο και οι κληρικοί παντός βαθμού οφείλουν να μην λησμονούν, ότι την ιδιότητά τους αυτή δεν την χάνουν και δεν μετατρέπονται σε απλούς ιδιώτες, όταν διαδίδουν τις απόψεις τους στο διαδικτυο, όπως δεν την χάνουν ούτε όταν εκφράζουν τις απόψεις τους διά του τύπου ή σε δημόσιο χώρο. Ο σεβασμός που εμπνέει το μοναχικό ή ιερατικό σχήμα τους στο κοινό των αναγνωστών τους δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη διχαστικού λόγου, τον προπαγανδισμό, την υποστήριξη παρατάξεων, την έκφραση προσωπικής εμπαθείας, την προσβολή της τιμής και της υπολήψεως λαϊκού ή κληρικού ή ακόμη και την πρόκληση σχίσματος προς τον τοπικό Επίσκοπο ή προς όσους έχουν την

ευθύνη διοικήσεως άλλων Μητροπόλεων, ορθοδόξων Εκκλησιών και Πατριαρχείων, δηλαδή για επιδιώξεις, που ανήκουν στην ανθρώπινη παθολογία, δεν εντάσσονται στο σωτηριολογικό σκοπό της Εκκλησίας και προκαλούν διαίρεση του Σώματός Της. Ο δημόσιος λόγος που αναπαράγει τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά δεν είναι απλώς «παράνομος» ή «ανήθικος» ή «αντικανονικός». Είναι λόγος παντελώς άσχετος με την Εκκλησία, αποτελεί «αίρεση», δηλαδή εκτροπή του κληρικού και του μοναχού από την αποστολή στην οποία προσήλθε εκουσίως, και προτίμηση (αίρεση) προσωπικής εκδοχής για το καθήκον του ως κληρικού ή μοναχού και το περιεχόμενο του εκκλησιαστικού γεγονότος, και, ως τοιούτος, είναι λόγος αποδοκιμαστέος.

Αποτελεί περιεχόμενο ποιμαντικής ευθύνης εκάστου Επισκόπου η παρακολούθηση και επίβλεψη της τηρήσεως των ως άνω όρων, όπως και η λήψη καταλλήλων μέτρων προς παύσιν τυχόν φαινομένων εκτροπής.